

[Anna-Marie Hansen]

for den kendsgerning, at intet menneske kan afgøre, om et andet menneskes etik er rigtig eller forkert. Kun det menneske, der handler ud fra sin egen etiske vurdering, kan afgøre, om denne eller hin handling er rigtig eller forkert, og derfor er jeg glad for mit partis principbeslutning om at stille gruppens medlemmer frit i afstemninger, når der er tale om etisk følsomme områder.

Mit standpunkt betyder derimod, at jeg må tage klar afstand fra ministerens fravalg af Det Etske Råds indstilling til lovens kapitel 4, der skulle have et bredt etisk sigte. I stedet følger ministerens lovforslag fortrinsvis forsøgsudvalgets indstilling, og derfor kommer etikken ensidigt til at bygge på en naturvidenskabelig opfattelse.

Med indplaceringen af kapitel 4 i lovforslag nr. L 59 har ministeren skabt et lovforslag, der indeholder en række lovtekniske og videnskabsteoretiske paradokser. Af etiske hensyn må jeg anfægte, at man fremsætter et lovforslag, der bygger på den opfattelse, at beskyttelsesbegrebet alene kan tilgodeses gennem en regulering af forsøgsvirksomhed. Man burde være optaget af hensigten med en handling og dens konsekvenser.

Problemerne vedrørende forplantningsteknikker handler om mere end biologi og bør ses i et helhedsperspektiv. Beskyttelse af kimen til liv handler om mere end beskyttelse af nogle celler, det handler også om det menneskelige ægs etiske og retlige status. Stillingtagen til noget så epokegørende nyt som ægdonation er ikke udelukkende et biologisk spørgsmål, det handler også om, at der flyttes grænser for moderskabet. Grænserne for faderskab er forrykket som følge af sædinseminationsbehandlingen, og disse forhold kræver et klart regelsæt, der klart siger, hvad man må, og hvad man ikke må.

Hele tankegangen i kapitel 4 er baseret på voksenverdenens forudsætninger og levner ikke plads til barnets fundamentale rettigheder. Jeg mener, at det er helt nødvendigt med en fornyet drøftelse af de etiske aspekter omkring donoranonymitet og den etiske konsekvens af forplantningsteknikkernes udvikling og anvendelse. Helhedsperspektivet kræver vurdering af og stillingtagen til de samfundsmæssige konsekvenser af forplantningsteknikkerne. Helheden er og bliver mere end summen af delene.

Derfor er jeg også glad for, at det er lykkedes for os i Socialdemokratiet at skabe grundlag for en samlet lovgivning om det problemkompleks, der omfatter selve anvendelsen af forplantningsteknikkerne til behandling af barnløshed. Det vil være etisk rigtigt her at gå i gang med den tænkning, der giver en helhedsopfattelse af de mange komplekse områder, som indførelsen af kunstig befrugtning har medført.

Den svaghed, man kan ane i det historiske forløb angående reagensglasbehandling, får vi mulighed for at rette op på nu takket være oprettelsen af Det Etske Råd og lovfæstelsen af komitésystemet.

Jeg stemmer for ændringsforslaget om at lade kapitel 4 udgå, men jeg respekterer selvfølgelig det politiske forlig, der er indgået, og det betyder, at jeg kan gå ind for den samlede lovgivning.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Man har udtrykt ønske om, at kapitel 4 udskilles som en selvstændig lov. Jeg må sige, at efter min bedste vurdering hører bestemmelserne i kapitel 4 naturligt hjemme i denne lovgivning, for derved sikrer vi beskyttelsen af de forsøgspersoner, som medvirker i forskningsprojekter. Komitésystemet skal sikre denne beskyttelse, og i loven fastsætter vi de principper, som skal danne grundlaget for komiteernes vurdering af forskningsprojekter.

Derfor er det også helt naturligt, at man i denne sammenhæng – og altså i én og samme lov – fastlægger grænserne for, hvornår et projekt kan godkendes overhovedet. Loven fastslår, at når det drejer sig om befrugtede æg, er det alene projekter, som har til formål at forbedre in vitro-befrugtningen, der kan godkendes, alle andre skal afvises. Endvidere fastlægger man de ekstra sikkerhedsforanstaltninger, som ligger i den dobbelte godkendelse, altså at projekterne skal godkendes i både den regionale og den centrale komité. Men loven viderefører altså det midlertidige generelle forbud mod forskning på befrugtede æg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 om indsættelse af en ny paragraf før § 1